

Χρηματοδοτικά Συστήματα

Ένα ασφαλιστικό σύστημα πρέπει να ανταποκρίνεται στις **παρούσες ανάγκες** των ασφαλισμένων αλλά και να είναι ορθολογικά οργανωμένο για να ανταποκριθεί στις **μελλοντικές ανάγκες**. Το σημείο αυτό είναι πολύ σημαντικό καθώς αποτελεί την οικονομική λογική πάνω στην οποία οικοδομείται και κατ' επέκταση αντανakλάται το θεσμικό πλαίσιο του Ταμείου και η ακολουθούμενη επιδοματική και συνταξιοδοτική του πολιτική.

Η βιωσιμότητα του συστήματος εξαρτάται από την **ορθολογική αξιοποίηση των πόρων της εισπρακτικής περιόδου ώστε να μπορεί να αποδίδει στις όποιες μελλοντικές υποχρεώσεις**. Εύκολα γίνεται αντιληπτό ότι οι επιπτώσεις στο σύστημα μπορούν να προκληθούν από απειλές όπως της **ανεργίας ή υποαπασχόλησης ή λόγω γήρανσης του πληθυσμού** οπότε τα έσοδα μειώνονται σημαντικά.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΙΚΗ: Ανταπόκριση στις υποχρεώσεις του Ταμείου προς τους ασφαλισμένους του.

Χρηματοδοτικά Συστήματα

ΑΝΑΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟ

Οι εισφορές των εργαζομένων μελών χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των παροχών στους ήδη συνταξιούχους.

Τα (ανά)διανεμητικά συστήματα στηρίζονται στην αρχή των τρεχουσών πληρωμών, δηλαδή οι σημερινοί εργαζόμενοι καταβάλλουν τις εισφορές από τις οποίες χρηματοδοτούνται οι τρέχουσες συντάξεις. Από την παραπάνω αρχή προκύπτει και το βασικό χαρακτηριστικό αυτού του τρόπου χρηματοδότησης: **η δια-γενεακή αλληλεγγύη.**

Από τις εισφορές της παρούσας γενιάς συμμετεχόντων στην παραγωγική διαδικασία (εργαζομένων και εργοδοτών) χρηματοδοτούνται οι παροχές της παρούσας γενιάς των συνταξιούχων. Όταν με τη σειρά της η τωρινή γενιά των εργαζομένων αποχωρήσει από την εργασία, οι τότε εργαζόμενοι θα κληθούν να χρηματοδοτούν το κόστος των συντάξεων με τις εισφορές που θα καταβάλλουν. Τα Ταμεία Κοινωνικής Ασφάλισης χρησιμοποιούν κυρίως αυτά τα συστήματα.

Χρηματοδοτικά Συστήματα

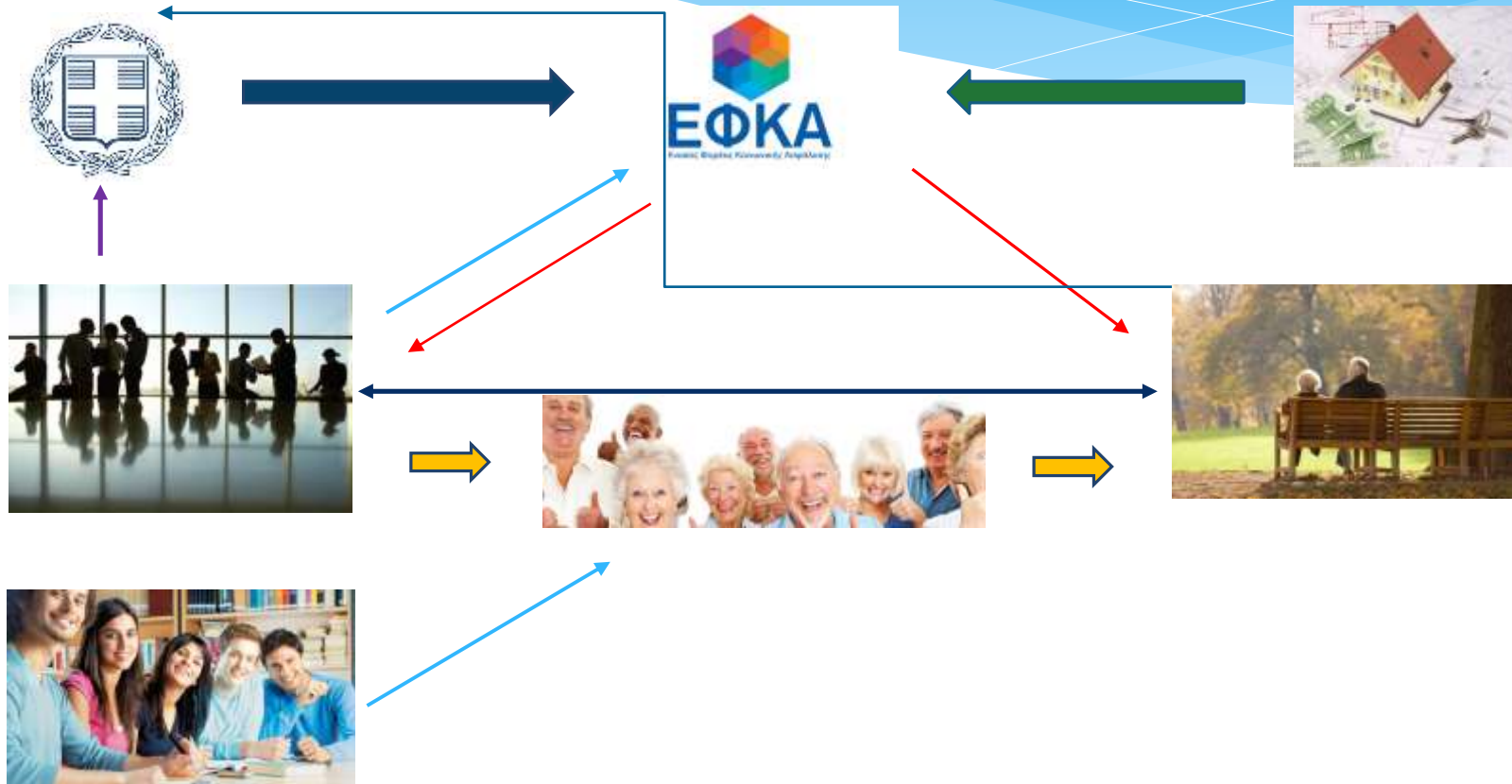
Αναδιανεμητικό: Το αναδιανεμητικό σύστημα **Pay As You Go (PAYG)** αναφέρεται αποκλειστικά σε συντάξεις και διανέμει από τη μια γενιά στην άλλη, χωρίς απαραίτητα να διορθώνει τις ανισότητες σε μια κοινωνία. Το αναδιανεμητικό σύστημα (re-distribution) αναδιανέμει πόρους γενικά μέσα σε μια γενιά, με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων. Ένα διανεμητικό σύστημα μπορεί να είναι αναδιανεμητικό εάν στηρίζει περισσότερο τις χαμηλές συντάξεις.

Στο αναδιανεμητικό σύστημα οι κύριες πηγές εσόδων είναι οι ακόλουθες:

- 1.** Οι εργατικές εισφορές.
- 2.** Οι εργοδοτικές εισφορές.
- 3.** Έμμεσοι φόροι στους καταναλωτές, μέσω των υπηρεσιών και των προϊόντων).
- 4.** Η κρατική συνεισφορά (πρόκειται για τους φόρους που προέρχονται από τη γενική και προοδευτική φορολογία ανάλογα με τη φοροδοτική ικανότητα του κάθε ατόμου.)
- 5.** Έσοδα Ταμείων από Κινητή και Ακίνητη Περιουσία

Χρηματοδοτικά Συστήματα

Αναδιανεμητικό: Pay As You Go (PAYG)

Χρηματοδοτικά Συστήματα

1^{ος} Πυλώνας Συνταξιοδοτικού Συστήματος

Αναδιανεμητικό: Pay As You Go (PAYG)

Basic Conceptualization: Οι συντάξεις χρηματοδοτούνται από εισφορές που πληρώνονται στην ίδια χρονική περίοδο

Πυλώνας 1

Υποχρεωτικός – Εγγυητής το Κράτος

- Συχνά διανεμητικό σύστημα χρηματοδότησης (Pay-As-You-Go)
- Τριμερής χρηματοδότηση από το κράτος, τους εργοδότες και τους εργαζόμενους
- Αναδιανεμητικός χαρακτήρας συμπληρωματικός του ανταποδοτικού
- Διαχείριση και παροχή από δημόσια ασφαλιστικά ταμεία, εγγύηση από το κράτος
- ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ: ΟΙ ΕΚΡΟΕΣ (ΠΑΡΟΧΕΣ) ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΕΤΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΙΣΡΟΕΣ (ΕΙΣΦΟΡΕΣ-ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ) ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΕΤΑΚΥΛΙΣΗ ΤΩΝ ΕΚΡΟΩΝ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.

Χρηματοδοτικά Συστήματα

Αναδιανεμητικό:

Τα περισσότερα δημόσια ασφαλιστικά συστήματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν διανεμητικό χαρακτήρα. Ο προϋπολογισμός δίνεται από την σχέση:

Συν-εισφορές* εισόδημα* ποσοστό συνεισφοράς = συνταξιούχοι * συντάξεις

όπου το πρώτο σκέλος είναι τα έσοδα και το δεύτερο οι δαπάνες.

• Ποσοστό συνεισφοράς = συνταξιούχοι/συνδρομητές * παροχές/εισοδήματα.

Σε αυτό το σύστημα βασικός είναι ο ρόλος της αναλογίας ασφαλισμένοι/συνταξιούχοι. Οι κύριες προκλήσεις αυτού του συστήματος αφορούν στο γεγονός ότι **α)** θα υπάρξει μια μείωση της αναλογίας ασφαλισμένων και συνταξιούχων στο μέλλον, λόγω της γήρανσης του πληθυσμού με αποτέλεσμα οι συνταξιούχοι να είναι περισσότεροι από τους εργαζόμενους και έτσι τα έσοδα να μην καλύπτουν τα έξοδα. **β)** Η αύξηση της ανεργίας θα μειώσει τα έσοδα των ταμείων.

Προσφέρει άραγε κοινωνική αλληλεγγύη?

Χρηματοδοτικά Συστήματα

Αναδιανεμητικό

Δημογραφικές Απειλές : Αύξηση Προσδόκιμου Ζωής,

Υπογεννητικότητα

$$\text{Λόγος(2017)} = \frac{\text{Σύνολο Εν Ενεργεια Ασφαλισμένων (Μισθωτών και Μη)}}{\text{Σύνολο Συνταξιούκων (Όλες οι Κατηγορίες)}} = \mathbf{1,29\%}$$

**Αύξηση
Ζήτησης
Ασφαλιστικών
Παροχών =
Αύξηση Εξόδων**

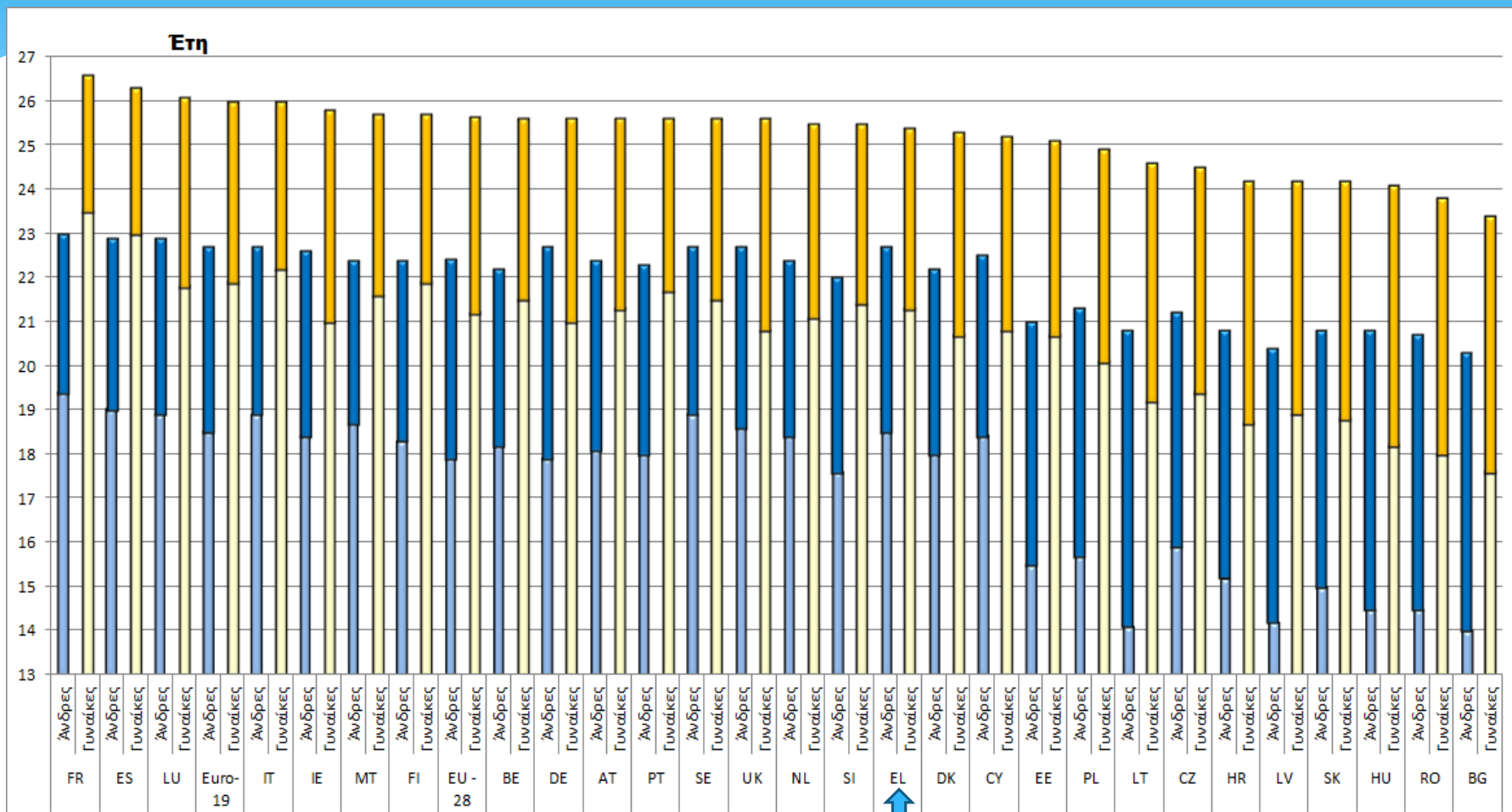
**Μείωση
Ασφαλιστικών
Εισφορών =
Μείωση Εσόδων**

Χρηματοδοτικά Συστήματα

Αναδιανεμητικό

Γράφημα: Προσδόκιμο ζωής στα 65 το 2015 και το 2060

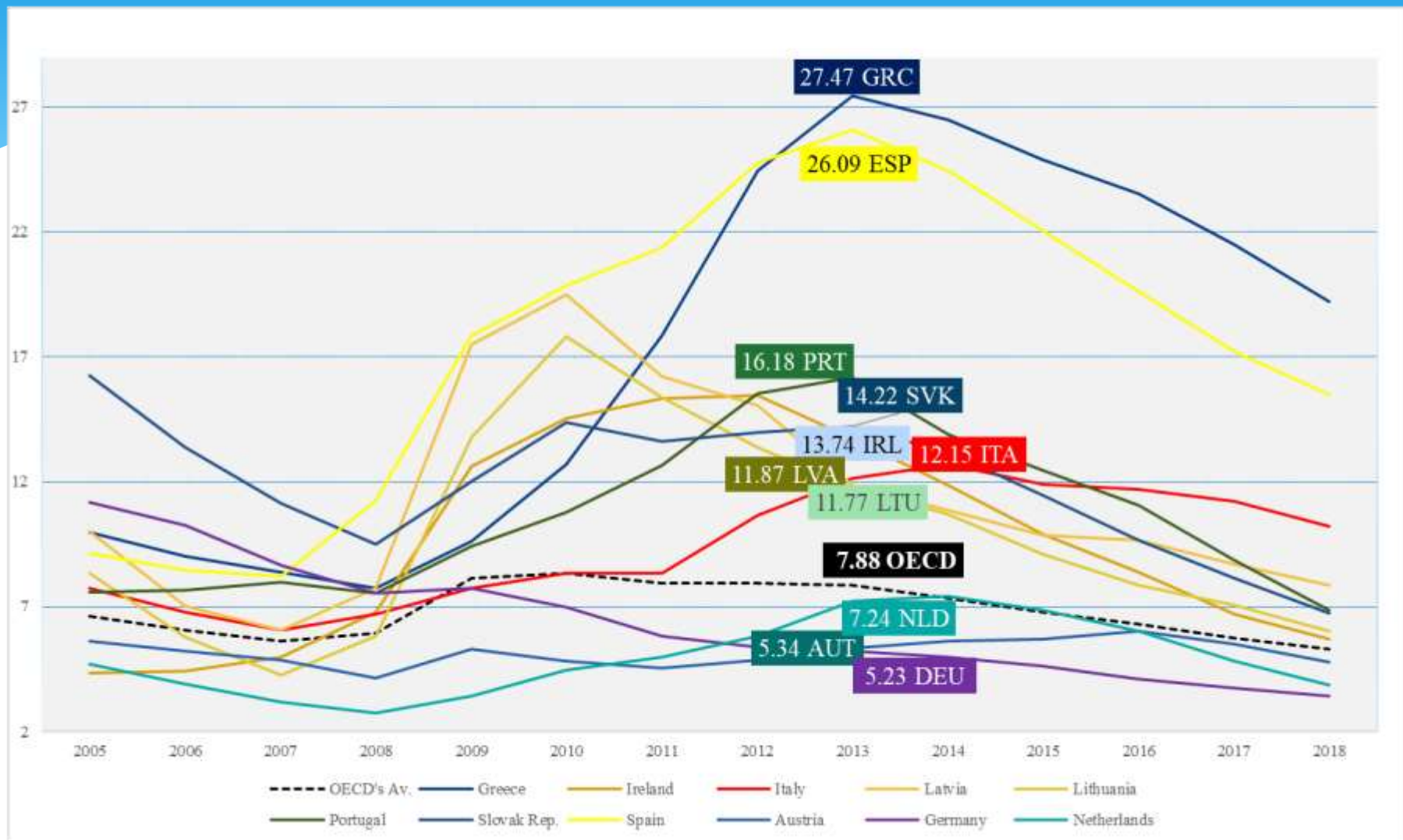

Source: Eurostat (2017).

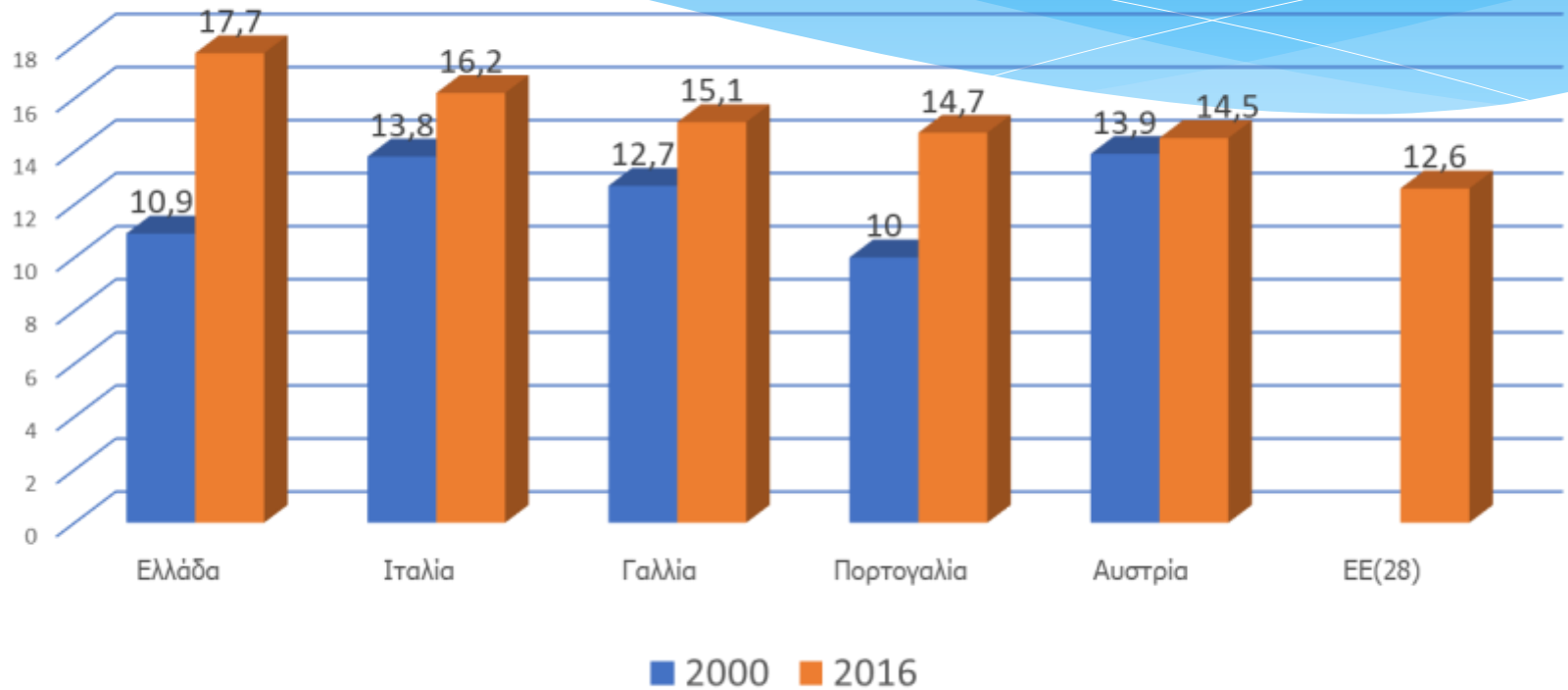
Χρηματοδοτικά Συστήματα – Η απειλή της Ανεργίας

Συνολική Ανεργία (% στο σύνολο του εργατικού δυναμικού) σε επιλεγμένες χώρες του OECD , 2005-2018

Source: World Bank (2019).

Δημόσιες δαπάνη για χρηματοδότηση συντάξεων σε χώρες της ΕΕ (ως % του ΑΕΠ), έτη 2000 και 2016

Πηγή: IOBE (2019)